

Actuala stare a economiei românești este catastrofală. Nu știu cât îi îngrijorează pe guvernanții de ieri, de azi și (după cum merg lucrurile) de mâine. Pentru că ei oricum încasează lefuri grase și beneficiază de multe alte avantaje normale pentru o situație dureros de anormală în țară. (A dat cineva socoteală pentru enormele prejudicii cauzate din incompetență? Așa o culpă nu este prevăzută în Cod Penal. Dacă nici marii tâlhari dovediți și întemnițați nu-și tem averile dobândite necinstit...)

Și toate astea în acordurile grețose ale angajamentelor pentru binele celor mulți și al lozincilor de felul „Nimeni nu-i mai presus de lege”! Dar, vai mie, neumăratele cazuri de abuz și corupție din perioada postdecembristă (cunoscute de aproape toată suflarea și de-abia în ultimul timp puse pe tapetul rușinii de către oamenii legii), demonstrează adaptarea la mediu a acelor metehne fanariote, care au darul să ilustreze gradul de uzură morală al unei societăți aflată în interminabilă tranziție, mai bine spus derivă, de la concretețea sterilizant-uniformizatoare a comunismului la luminița amăgitoare de la capătul tunelului postdecembrist.

Dacă prin democrație (evident, nu cea originală) înțelegem respectul legilor și supunerea tuturor cetățenilor în fața legilor încâlcite de care avem parte, asta nu înseamnă că poți deveni cetățean model doar cerându-le celorlalți să le respecte, atunci când tu, aflat la butoane, știi prea bine că respectul legilor se poartă doar pe alte meleaguri și că teama de ele este obligatorie doar pentru cei care te-au propulsat.

Firește, una-i viața și cu totul altceva teoria. Așa că aleșii nu vor rata niciodată ocazia de a-și etala cunoștințele despre o democrație complet diferită de a noastră, susținând că ea funcționează doar atunci când instrumentele de aplicare a legii își exercită autoritatea în toate straturile societății și când toți membrii acesteia, fără excepție, acționează în spiritul lor, că democrația presupune un neconținut exercițiu civic în vederea netezirii inevitabilelor asperități sociale și că, indiscutabil, cadrul legislativ reprezintă sistemul nervos al neastâmpăratului organism social.

Cum nu este cazul să ne facem iluzii în legătură cu democrația din România și cu existența statului de drept, nu trebuie nici să ne mire neîncrederea subtil-persiflantă a occidentalilor față de harababura dirijată și întreținută de întregul postdecembrism.

Mai grav este faptul că nici măcar diaspora (sau, mă rog, o bună parte a ei) nu poate fi lesne clintită dintr-un immobilism alimentat uneori cu neîncredere viscerală vizavi de grozăvia și ridicolul realităților din țară, alteleori cu dispreț îngăduitor împrumutat din mediile în care încearcă să se altoiască..

Dar dacă aleșii noștri sunt infinit mai îngrijorați de viitorul lor și al clanului din care fac parte decât de viitorul României, politicienii și investitorii occidentali se dovedesc de-o prudență agasantă în ceea ce privește foloasele politico-economice ale țărilor lor, respectiv profitul societăților comerciale pe care le reprezintă. Cât au învățat diplomații noștri din fermitatea onctuos-civilizată a străinilor ce-și etalează zâmbetele direct proporțional cu scopul urmărit, cât învățăm noi toți din legăturile cu străinii de toate culorile și gabaritele?!...

De luat aminte că un american, un francez sau un neamț se va revolta împotriva unor stări de lucruri din patria lui datorate erorilor guvernanților (nu fără temei se spune că eroarea politică este mai gravă decât crima) și va ști prin votul dat la viitoarele alegeri să-i sancționeze, dar niciodată nu-și va face țara troacă de porci, cam așa cum se întâmplă pe la noi, unde alegătorii demonstrează cu exemplară regularitate că nu știu ce vor, pentru ca mai apoi, când nu mai este nimic de făcut, să înjure și să-și care pumni în cap, implorându-l pe Dumnezeu să le dea mintea românului de pe urmă. Occidentalii nu sunt naționaliști, ci ultranaționaliști – abili, civilizați și necruțători în relațiile cu străinii de la care n-au ce storce.

La noi este deosebit de activ principiul care pe care. Iar acest principiu este transpus în practică printr-un ansamblu de mijloace politice și/sau economico-financiare, funcție de poziția celui în cauză și de polițele pe care le are de plătit. Prin urmare, disputa politică degenerază în bătălie pe viață și pe moarte (firește, condimentată cu amenințări, insulte și înjurături), mai mereu penibilă și totdeauna contraproductivă, astfel că instituțiile statului se transformă în teatre de răfuieli personale ori de partid, iar mulțimea tot mai pauperă a spectatorilor/telespectatorilor aplaudă pe unii dintre ei și-i înjură pe ceilalți, fără fidelitate în simpatii, că doar e democrație, în vreme ce bogăția națională intră atât în buzunarele fără fund ale aleșilor, cât și în conturile ticăloșilor din străinătate încârdășiți cu cei desemnați prin lege și jurământ să gestioneze averea poporului român.

Iată că mai vechea noastră meteahnă – aceea de-a ieși în față după ce ai fost scos pe ușa din dos, respectiv de-a înfige șişul în spatele semenului de altă credință sau orientare politică (Dostoievski are în romanul *Frații Karamazov* memorabilul răspuns al bătrânului Karamazov, prototipul ticălosului. Cineva îl întreabă: „De ce-l urăști pe cutare? Ți-a făcut ceva?” „Să-ți spun de ce: omul nu mi-a făcut nimic, ce-i drept, în schimb eu i-am făcut o porcărie crasă, și de-atunci nu mai pot să-l văd în ochi, îl urăsc numai și numai din pricina acelei porcării!”), o asemenea meteahnă duce fatalmente la ură și atomizare socială și provoacă un rău imens întregii națiuni, treabă exploatată de cei ce urmăresc întreținerea dihoniei între români și menținerea României la coada țărilor din Uniunea Europeană.

Cu toate că până în prezent s-au împrumutat peste o sută de miliarde euro, întrucât grosul acestora a fost destinat consumului și restul șutit (aproape nimic pentru investiții, deși este știut că fără investiții economia moare), situația economică a României este în continuare alarmantă, tot mai mulți români trăind de azi pe mâine din expediente, împăcați cu faptul că au cel mai scăzut nivel de trai din UE și cu gândul că asta-i vrerea lui Dumnezeu.

Nu știu dacă o țară întreagă merită să-i caute și apoi să-i pună la zidul infamiei pe vinovați, în timp ce activitățile productive, atâtea câte au mai rămas, au serios de suferit de pe urma dezbaterilor politice și a învârtelilor supranumite afaceri. Dar știu că există mai multe cauze principale care cu necesitate au generat actualul marasm.

1. *Dezastrul din agricultură* favorizat de lacunele Legii 18/91 și de imensele pagube provocate prin desființarea aberantă a fostelor Cooperative Agricole de Producție (CAP) și Întreprinderi Agricole de Stat (IAS), un dezastru care depășește puterea minților normale, având în vedere că România posedă circa nouă milioane de hectare teren arabil, pământ bun de uns pe pâine, și că între fruntariile sale trăiesc acum doar 18 milioane de români. Deci o jumătate de hectar de teren arabil la o persoană, iar guvernele împrumută bani cu dobânzi consistente pentru a cumpăra peste 60% din alimentele de bază!

Furia devastatoare a foștilor membri CAP, ca și jafurile comise și niciodată recuperate măcar la nivelul prețurilor de atunci, toate au contribuit la dispariția multor abuzuri anterioare și la mascarea furtişagurilor foștilor mari mahări ai agriculturii socialiste.

La toate astea se adaugă descurajarea sistematică a particularilor prin incalificabila politică agrară promovată de toate guvernele postdecembriste: dobânzi uriașe percepute de bănci în faza de început (unde ne sunt băncile agricole, că de filialele diverselor bănci străine te lovești aproape la fiecare pas, cam așa ca de farmacii?), ioc subvenții din partea statului, când este știut că până și fermierii americani beneficiază de subvenții și protecție la achiziționarea celor de trebuință și la desfacerea produselor finite, de asemenea nu tu prețuri de achiziție stimulative, nu tu semințe, îngrășăminte și insecticide la prețuri avantajoase, nu tu combustibil fără accize și mașini agricole livrate de stat în contrapartidă pentru campaniile agricole.

Este evident pentru oricine că, acordând atenția cuvenită agriculturii (în curând, marile probleme ale omenirii nu vor fi crizele politice și economico-financiare, ci apa, aerul și alimentele!), alta era azi situația României, vasăzică nu ajungeam în postura deopotrivă rușinoasă și păgubitoare de mari importatori (cum spuneam, importăm pe bani împrumutați peste 60% din alimentele de bază), noi care în perioada interbelică eram grânarul Europei (hrăneam peste 100 de milioane de oameni), ci dimpotrivă, după acoperirea necesarului intern, ne-am fi creat însemnate disponibilități pentru export. Automat acest lucru ar fi antrenat o bună stabilitate a prețurilor (prin extensie a balanței externe), totodată o bună parte din forța de muncă disponibilizată de alte sectoare ale economiei ar fi fost absorbită în agricultură și compartimentele conexe, evitându-se în acest fel competiția prețuri-salarii și tensiunile sociale aferente.

În general, preocuparea cetățeanului este orientată obsesiv spre politică atunci când se confruntă cu necazuri, îndeosebi cu lipsuri și dificultăți în aprovizionare. Cum de marii strategii (sic!) ai tranziției au omis acest element esențial din savantele lor programe?!

2. Politica financiar-monetară defectuoasă este cu certitudine o altă cauză majoră. La început colaterală mecanismului economic absolvit de orice control, mai apoi punând în funcțiune pârgii care ori că gripează mașinăria greoaie a economiei românești, ori că accentuează degradingolada și blochează inițiativa particulară – numeroase taxe și impozite supraponderale (cele mai multe din UE), generate de nevoia întreținerii vastului aparat administrativ și de control financiar (Administrația Financiară, Garda Financiară, Curtea de Conturi etc.), ce acționează concertat sau în paralel, dar – în pofida planului de amenzi cu mult depășit – nereușind să descurajeze tot mai frecventele acte de fraudă și evaziune fiscală.

Acest uriaș efort financiar contribuie din plin la sporirea inflației, cu întreg cortegiul de nenorociri sociale adiacente: scăderea nivelului de trai la grosul populației, creșterea armatei de

șomeri, adâncirea decalajului dintre pătura subțire a îmbogățitorilor și enorma masă a săracilor aflați la limita de subzistență, toate acestea constituindu-se în permanente semnale de alarmă pentru societatea românească a zilelor noastre, o societate aflată într-un primejdios dezechilibru după absorbția clasei de mijloc în masa cetățenilor încercați de sentimentul neputinței împlinirii sociale.

Apropo de cheltuieli bugetare, iată două interesante paralele: La o populație de 18 milioane (plus cele circa patru milioane care-și duc traiul în afara granițelor), România își permite cu 50 de parlamentari peste numărul congresmenilor americani (populația SUA este de aproape 320 milioane), iar Guvernul României are vreo 27 de miniștri, în timp ce Germania cu populația ei de aproape cinci ori mai mare (83 de milioane), are doar 8 miniștri plus cancelarul!

Inflația poate fi stăvilită prin acțiunea conjugată a trei factori: muncă de înalt nivel calitativ confirmată printr-un export dinamic, politică financiar-monetară înțeleaptă și infuzie de capital. Fiecare din acești factori este pus la treabă prin intervenția guvernului și a pârghiilor sale de acțiune directă ori mediată. Dar dacă în cazul primului factor (cel mai important, de altminteri) și a ultimului, intervenția guvernului este intermediată (de cetățenul conștient și activ în cazul primului, de bunăvoința capricioasă a investitorului în cazul celui alt), politica financiar-monetară constituie ansamblul pârghiilor pe care Executivul le pune în mișcare potrivit unei strategii, ce reflectă esența programului său de guvernare.

Intuind ce va urma, regretatul economist american de origine română Anghel Rugină, a propus o reformă monetară radicală: emiterea monedei de argint! În concepția sa, acest lucru ar fi contribuit nemijlocit la procesul de acumulare și economisire, astfel evitându-se eroziunea monedei naționale.

Propunerea a fost respinsă în favoarea unui program de austeritate vertebrat pe o fiscalitate excesivă, oneroasă și descurajantă...

Preocupat nu doar de critică, ci și de aflarea unor căi pentru îndreptarea actualei stări de lucruri de la noi, citesc cu surprindere, dar și cu mulțumire în *Tribuna economică* nr. 20/1994 în articolul

ong Kong: diminuarea fiscalității pe fondul unei dezvoltări susținute

cum „la 2 martie 1994, ministrul finanțelor a introdus noi concesii fiscale, menite să scutească populația în valoare de 7 miliarde dolari HK (905 milioane dolari SUA) în anul fiscal 1994/95”. În acest mod „420 mii angajați nu vor mai plăti impozit, iar alte 1,1 milioane angajați din totalul

forței de muncă de 2,8 milioane angajați vor plăti impozite mai mici”. În continuare se arată că „și impozitul companiilor a fost redus cu un punct procentual, ajungând la numai 16,5%”. A mai fost redusă cu două treimi taxa de aeroport, de asemenea taxa de timbru pe vânzările de locuințe valorând până la 3 milioane dolari HK. La toate acestea se adaugă economiile făcute de guvern: În 1993/94 a cheltuit cu 3% mai puțin decât și-a propus în buget, iar la capitolul investiții cu 6% mai puțin!

Deci taman pe dos de cum au procedat și continuă să procedeze guvernele noastre postdecembriste. Orice comentariu este de prisos.

3. *Corupția* la toate nivelele reprezintă cauza cauzelor actualei degringolade economice. Ea ține în egală măsură de influența cancerigenă a unui trecut cu importante ramificații în prezent și viitor, precum și de structura moral-spirituală a românului, devenită esențialmente balcanică prin tripla influență orientală: otomană, fanarioto-grecească și muscălească.

În mod normal, vicii ca luarea și darea de mită, evaziunea fiscală sau deturnarea de fonduri ar trebui, dacă nu în întregime eliminate, măcar substanțial reduse și apoi ținute sub control prin elaborarea și ferma aplicare a unor drastice legi anticorupție. Firește, cu condiția ca organele de emitere și aplicare a actelor normative să fie într-un tot democratic, adică mai prejos de lege, și imune la microbul corupției. Dar ce te faci când corupția este atât de înfloritoare, încât parlamentari, miniștri, primari, judecători, procurori și polițiști, individual sau în rețele de tip mafiot, eludează tot acuși-acuși legile într-un atingeră a unor interese personale sau de grup (clan), nu de puține ori la comandă politică? În asemenea condiții cum poate fi impusă autoritatea legilor și cum poate fi cultivat respectul față de semeni, instituții și ordinea socială?

S-a ajuns pe la noi ca escrocul de mare calibru care scapă nepedepsit pentru potlogăriile făptuite, să fie apreciat. „Se descurcă, are cap!” exclamă cunoștințele mai mult sau mai puțin invidoase pe îndemânarea și nerușinarea respectivului ipochimen. Asta în timp ce găinarul este pedepsit cu strășnicie pentru o abatere minoră.

Sigur că până și abaterea minoră de la legalitate trebuie sancționată. Dar atunci când năvodul salubrității sociale este astfel întocmit încât îi face scăpați pe rechini și păstrează doar plevușca, mă îndoiesc că într-un asemenea mod poate fi întronată legalitatea.

Mai rămâne cealaltă categorie de vicii (prostituția, pedofilia, pederastia, hoția, violul, consumul de droguri), care așijderea contribuie la îmbolnăvirea corpului social. Extrem de periculos pentru echilibrul și sănătatea familiei și a organismului social mi se pare alcoolismul, ale cărui consecințe sunt cu atât mai perfide, cu cât pedepsele vizează doar actele inconștiente sau semiconștiente ale consumatorului de alcool. Remediul este inseparabil legat de voința celui în cauză, cu un foarte necesar ajutor venit pe linia credinței, familiei și a mediului în care trăiește, căci bufetele și cârciumile îți fac cu ochiul din sută în sută de metri.

Aceasta a doua categorie de vicii a devenit la noi o prezență din ce în ce mai îngrijorătoare, deopotrivă intensiv și extensiv. Să fie ele doar un apendice lesne de extirpat, ori una din coordonatele pe care agonizează acea democrație despre care Churchill afirma că este cea mai proastă formă de guvernământ? „Dar, a adăugat el, dați-mi alta mai bună și voi crede în ea”.

În lupta necontenită împotriva acestui flagel cu efecte incalculabile, trebuie să primeze acțiunea de prevenire prin familie, educatori, factori medico-sanitari. Când cei în cauză (de foarte multe ori minori și minore) ajung pe mâna poliției, se poate afirma că deja s-a constituit elementul infracțional, greu de stopat și aproape imposibil de eradicat.

Iar în această perioadă de îngrijorătoare derivă a societății românești, când proliferază descompunerea familiilor, îndeosebi a acelor familii în care unul sau ambii părinți trudes în străinătate, și când mijloacele de prevenire, ocrotire și tratare sunt insuficiente, nu-i greu de prevăzut gravele probleme care ne pândesc, toate aceste derapaje fragilizând organismul greu încercat al României în sfertul de veac postdecembrist.

N.B. Coreea de Sud a izbutit prin anii 70 să țină sub control corupția doar cu ajutorul americanilor. După care ea a pornit ca din pușcă pe calea dezvoltării și prosperității generalizate...

4.A patra cauză o consider *Dezarticularea economiei românești*.

De dragul reformei (la fel ca utopiile comuniste, să fie un alt ideal sinucigaș al românilor?) au fost sacrificate toate sferile importante de activitate (industrie, agricultură, transporturi navale și feroviare etc.), fără a se pune altceva în loc, astfel că în imensele goluri apărute au înflorit

nemunca, specula, corupția, furtișagurile, impostura și minciuna, în general toate formele de disoluție moral-spirituală.

După cum se prezintă lucrurile, în 25 de ani încă n-am isprăvit cu reforma-genocid (economic, moral-cultural, de identitate, democratic), atâta timp cât se mai găsește pe ici, pe colo prin părțile esențiale câteva ceva de înșfăcat. Dar nimeni nu știe când se va termina această tragicomică reformă a bătutei pe loc și a învârtirii în cerc până la amețeală, după cum nimeni nu știe cum vor arăta avortonii acestei treceri de la comunismul atroce la postcomunismul feroce prin pohta ce-o pohtește pentru pescuitul în apele tot mai tulburi ale statului.

Economiștii apuseni dau din umeri, iar foștii actuali economiști marxiști dau din colț în colț în căutarea unor soluții acceptabile pentru această halimă postcomunistă ce ține morțiș să i se spună capitalism, un „capitalism” care trăiește și prosperă din banii statului prin șpăgi, comisioane, licitații trucate și lucrări de mântuială, într-un cuvânt prin tunuri de zeci și zeci de milioane.

Dar occidentalii nu-și fac probleme în ceea ce ne privește. Mai întâi că au încredere (sic!) în puterea noastră de supraviețuire, că doar am izbutit să scăpăm din infernul bolșevic în care am fost azvârliți cu largă lor contribuție. Apoi că încă nu reprezentăm un obiectiv de prim rang pentru interesele lor politico-economice și strategico-militare, chiar dacă scutul american antirachetă de la Deveselu va fi în curând operațional.

Acum ca și altă dată, în pofida conflictelor din Ucraina, interesele imediate ale Europei occidentale, mai cu seamă ale Germaniei, se îndreaptă spre marea Rusie. De ce? Pentru că Rusia este elementul tampon dintre opulența vestică și Orientul Îndepărtat în expansiune economică (a se vedea masiva penetrare a capitalului nipon în Statele Unite, dar și insistența cu care China privește spre Europa), pentru că actuala civilizație apuseană se bazează pe imensele resurse naturale rusești (îndeosebi petrol și gaze naturale) și pentru că Rusia reprezintă o importantă piață de desfacere pentru produsele finite occidentale.

Se subînțelege că situația economică a României nu se va redresa căutând vinovați în dreapta și în stânga și, după dibuirea lor, întemnițând pe unii dintre ei. Prejudiciul provocat de aceștia trebuie recuperat integral prin sechestrarea tuturor averilor dobândite pe căi necinstite!

Și încă ceva. Înaintașii noștri au stat „în calea tuturor răutăților” pentru a-și apăra „sărăcia, și nevoile, și neamul”, astfel creându-le apusenilor posibilitatea să-și edifice cultura și civilizația, iar românii cu funcții publice din zilele noastre nu-s capabili să exploateze la centimă însemnatele avantaje economice și strategice pentru țară și popor ce decurg din ieșirea la Marea Neagră, din deținerea cursului inferior al Dunării și din așezarea la întretăierea unor importante drumuri comerciale...

Este, trebuie s-o spunem, falsă afirmația că economia românească, așa umilită cum se prezintă în clipa de față, nu posedă acele elemente care să-i asigure redresarea. În primul rând România deține un relief armonios, cu bogății ale solului și subsolului ce o situează pe un loc fruntaș în Europa (locul doi după calculele unor economiști). Pământul, deopotrivă obiect al muncii și mijloc de muncă, este – și trebuie să rămână! – nu doar cea mai generoasă sursă de hrană pentru locuitori, dar și cea mai statornică legătură cu țara, limba, străbunii, tradițiile și istoria multimilenară a locuitorilor de pe aceste meleaguri. (Cu toate astea, prin legislația noastră fără egal în Europa, circa 20% din pământul sfânt al țării, deja a încăput în ghearele străinilor!)

Te uiți în jur și te minunezi cât este de neiubit din pricina nevalorificării acest pământ îndelung jinduit de alții. Iar apele sunt pângărite și pădurile decimate. De pildă, în pădurile din județele Covasna și Harghita își face mendrele megaescrocul Verestoy Attila, senatorul udemerist poreclit Cherestoy Attila și „groful defrișărilor”, încât te întrebi cu uimire: Cum naiba se face că acest sinistru răufăcător este lăsat să-și savureze averea de nabab în viloiul de la Snagov?!

Desigur, grija față de acești factori vitali pentru om și economie este în primul rând o sarcină cetățenească (românii trebuie să învețe cu mic cu mare să iubească și să ocrotească natura!) și abia atunci legile intransigente își vor dovedi eficiența în lupta fără menajamente împotriva tâlharilor și a profanatorilor mediului ambiant.

Din păcate, corupția atotstăpânitoare încă îi mai apără de rigorile legii și nu de puține ori îi face scăpați pe mulți dintre aceia care nu fură și devastează chiar cu mâna lor – pădurari, brigadier, ingineri, toți aceștia îmbogățindu-se cu nerușinare din averea poporului român, catastrofal administrată și apărată de un stat ticăloșit până în măduva oaselor.

Pe căi întortocheate, pesemne că aceștia-i servesc (a se citi îi îmbogățesc) și pe puternicii zilei, marii democrați care se spetesc pentru popor, fapt pentru care legea o lasă mai moale când ajunge în anticamera lor...

Un alt redevabil factor de producție: România încă mai are forță de muncă inteligentă, harnică și bine pregătită! Aprecieria de care se bucură în străinătate specialiștii români plecați din țară din diverse motive este cea mai concludentă dovadă în acest sens.

Există la noi o formidabilă rezervă de inteligență, demonstrată prin strălucitele rezultate obținute de elevii români la olimpiadele internaționale, precum și de statistici („Pe plan mondial ponderea copiilor supradotați este de 2 la mie, iar la noi de 4 la mie”, afirma cu încredere și mândrie marele inventator Iustin Capră). Din nefericire, acest prețios motor al dezvoltării noastre sociale este fie lăsat să vegeteze (mulți copii supradotați se pierd), fie să se scurgă spre țările puternic industrializate, de regulă SUA, Canada și vestul Europei. A calculat cineva pierderile anuale înregistrate de România prin racolarea de către guvernele și companiile occidentale a celor mai valoroși absolvenți ai facultăților de stat din România? Că americanii, de pildă, recunosc că prin atragerea forței de muncă de înaltă calificare din țări sărace ca România, înregistrează anual un profit net de câteva miliarde. Și astfel țările bogate devin și mai bogate, iar țările sărace tot mai sărace...

Două sunt căile imediate pentru reducerea simțitoare a hemoragiei de materie cenușie românească:

a) Locuri de muncă (îndeosebi în cercetare) și lefuri atractive pentru absolvenții foarte înzestrați ai facultăților de stat și particulare;

b) Prin decanatele facultăților de stat, Ministerul Învățământului să încheie contracte cu toți studenții, iar la absolvire, potrivit contractelor încheiate, ei să fie prin lege obligați să lucreze un anumit număr de ani în țară (între 5 și 10 ani, funcție de perioada școlarizării, cu sau fără masterat), până la recuperarea integrală a cheltuielilor făcute cu pregătirea lor. După care, fiecare este liber să aleagă: rămâne în țară sau pleacă în străinătate. Firește, pentru asta este nevoie nu doar de un plan național de dezvoltare economico-socială, cu ajutorul căruia, măcar în facultățile finanțate de la buget, să nu se mai lucreze pe stoc (un număr de absolvenți cu mult mai mare decât sunt capabile să absoarbă sectoarele de activitate), ci, după reducerea și ținerea sub control a corupției, este mare și urgentă nevoie de o reală relansare a economiei. Pentru că ceea ce spun statisticile și guvernul despre creșterea economică, eufemistic vorbind se cheamă praf în ochii alegătorilor naivi, care, seduși de greutatea cifrelor, realizează destul de târziu cum coșul zilnic devine din ce în ce mai ușor.

Economia românească poate fi repusă pe picioare într-un timp relativ scurt, deoarece există condiții reale pentru așa ceva: importante resurse ale solului și subsolului, cadre calificate și mână de lucru ieftină. Lipsește capitalul pentru re tehnologizare acolo unde este cazul și pentru modernizarea în ritm mai alert a infrastructurii. Dar să nu uităm că Uniunea Europeană acordă credite în condiții extrem de avantajoase pentru realizarea unor programe de anvergură. (Ehei, unde sunt miliardele de dolari ce trebuiau să fie încasați din creanțe?!)

Prin urmare, neajunsul cel mare este de ordin intern: lipsa de vre și destoinicie politică, respectiv absența unei politici economice coerente pentru toate sectoarele de activitate și care să urmărească binele întregului popor, penuria de manageri corecți și dispuși să ia taurul de coarne din pricina acelei metehne politico-ideologice de care am amintit mai sus, nemunca și fraudă generalizată. Câți dintre factorii decizionali de la centru și din teritoriu doresc cu adevărat un reviriment economic bazat pe libera inițiativă și câți sunt pentru ape tulburi în care se poate pescui și dribla, în care minciuna și hoția se îngrașă de la o zi la alta?...

5. *Criza moral-spirituală* este a cincea cauză principală a coșmarului românesc. Fiind cea mai persistentă și subtilă, poate că trebuia s-o așez în capul listei. Dar cauzele analizate nu au menirea să stabilească o ierarhie, ci un punct de vedere.

De ce-i atât de importantă această cauză? Deoarece ea reflectă cu fidelitate mentalitatea individului, năzuințele și căile urmate de acesta pentru a-și satisface trebuințele. Prin extensie, planul moral-spiritual al unei societăți reprezintă barometrul sau media cultural-atitudinală a membrilor săi.

Decăderea economico-socială de azi este și consecința decăderii moral-spirituale începută cu mult timp în urmă – perioada fanariotă după cei mai mulți căutători ai adevărului gol-goluț. Atunci, se zice, ar fi pornit pe toate fronturile asaltul putreziciunii fanarioto-otomane asupra majestății spirituale a poporului român. Iar în ultimii 70 de ani, tot ce a fost sfânt și curat pentru duhul românesc plămădit în veacurile anterioare fanariotismului, totul a fost murdărit, schilodit, ba chiar ucis: Dumnezeu, oameni de omenie, valori materiale și, mai ales, valori spirituale. Desigur că în perioada postdecembristă, comparativ cu cea bolșevică, s-a derulat un mult mai subtil proces de destrucție prin minciună, hoție, înșelăciune și trădare fățișă, procedee adjuocate ca normale de politrucii postdecembriști și care cu necesitate au continuat avariarea fundamentelor moral-spirituale ale nației.

Goana după căpătuială și afaceri curat murdare, vorba lui Pristanda, este zeul la care se

Închină tot mai mulți români, ajunși peste noapte nesimțitori și ahtiați după câștiguri nemeritate.

Tot mai scumpă, cartea a ajuns astăzi un obiect de lux pentru omul dornic de cultură și/sau informație. Așa că, într-o lume în care omul este apreciat numai și numai după cantitatea de bunuri dobândite legal sau ilegal (case, mașini, conturi, țoale), nu-i de mirare că îmbogății de ieri și de azi, semianalfabeți cu diplome, privesc chiorâș la carte și cultură și că pe autenticul și mereu săracul intelectual îl tratează cu o condescendență disprețuitoare.

Putem depăși impasul moral-spiritual în care ne găsim doar meditănd cât mai des la spusele lui Constantin Noica: „Dorim untul german sau cultura românească?” Căci, se știe foarte bine, un popor rămâne în istorie grație culturii sale...

Marele izvor de sănătate al poporului român este tot în sufletul curat, iubitor de Dumnezeu și semeni, iar nu în lăzile cu comori „pe care le mănâncă moliile și rugina, și unde le sapă și le fură hoții” (Matei 6/19).

Nu e un îndemn la inactivitate, cu atât mai mult cu cât românul, datorită ortodoxismului esențialmente contemplativ, este predispus la meditație. Este o invitație la rațiune (Terențiu spunea: „Fii absurd cu rațiune!”) și iubire, singurele modalități eficace întru îndreptarea actualei stări de lucruri, ceea ce la urma-urmei înseamnă reamintirea, reînvățarea și, în final, revenirea la banala normalitate a măsurii și bunului simț, înțeleptele călăuze pe care morala nu prididește să le recomande indivizilor și grupurilor sociale.

Autor: George Petrovai

22 febr. 2015